

ПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ МОМЧІЛА НІНЧІЧА: 1941 – 1943 РР.

У югославському еміграційному уряді, який діяв під час Другої світової війни, посаду Міністра закордонних справ обіймав Момчіло Нінчіч. Його роль в урядовій політиці викликала багато дискусій у той час. Місце, яке він зайняв у югославській політиці та історії, досі залишається до кінця не з'ясованим та суперечливим питанням.

Діяльність М. Нінчіча певною мірою вже привертала увагу дослідників. Зокрема, Стефан Павлович писав про нього в контексті європейської політики югославського уряду в еміграції¹. Елізабет Япу акцентувала увагу на відносинах югославського еміграційного уряду з британською владою². Іво Тасовац торкався питання ролі міністра у проведенні державного перевороту 27 березня 1941 р.³.

Такий стан вивчення теми визначив мету статті – дослідити роль М. Нінчіча у формуванні зовнішньої політики югославського еміграційного уряду в 1941 – 1943 рр. Джерельною основою для написання роботи стали документи Відділу міжнародних відносин уряду США⁴ та судового слідства 1946 р. у Белграді⁵.

Момчіло Нінчіч народився 28 грудня 1876 р. у Ягодіні (Сербія) в родині відомого сербського політичного діяча. Його батько був міністром юстиції (1895 – 1896) та сенатором (1903). Після закінчення Белградської гімназії студіював право в Парижі. З 1902 р. викладав політичну економію у Великій Школі в Белграді⁶. Згодом зайнявся політичною діяльністю як член Народної Радикальної партії. У різні роки був міністром фінансів, будівництва, освіти, юстиції, торгівлі і промисловості та закордонних справ Королівства Сербів, Хорватів і Словенців. Наприкінці 1920-х р. відійшов від політики і зайнявся науковими дослідженнями, зокрема зацікавився економічною історією. Опублікував низку наукових праць, у т. ч. “Зовнішня політика Королівства сербів, хорватів та словенців”, “Пряма податкова система у Сербії”, “Митний союз Сербії і Болгарії” та ін.⁷.

Водночас М. Нічіч підтримував зв'язки з політичною опозицією, яка зважала на його досвід державного діяча. Не випадково керівники державного перевороту 27 березня 1941 р. запропонували його кандидатуру на посаду міністра закордонних справ Югославії. Незважаючи на особисту неприязнь генерала Душана Сімовіча, М. Нінчіч все-таки отримав міністерський портфель⁸. В історіографії є різні думки на причини призначення М. Нінчіча. Проте більшість дослідників схильні вважати, що цьому сприяли його проіталійські симпатії, які уряд Д. Сімовіча хотів використати для налагодження відносин з Німеччиною⁹.

Усвідомлюючи, що Югославії війни не уникнути, новий уряд робив усі можливі спроби, щоб якось виграти в часі. Влада мала вирішити багато невідкладних завдань, у т. ч. закінчити переговори з лідером Хорватської селянської партії В. Мачеком, зробити важливі військові приготування, отримати допомогу з-за кордону¹⁰. На початках М. Нінчіч намагався реалізувати різні політичні комбінації, які видавалися найбільш імовірними в політичних умовах, що склалися. Переговори велися як із

союзниками в антигітлерівській коаліції, так і з Німеччиною та Італією. Обіцяючи розпочати війну та допомогти грекам у Албанії, югославський уряд інформував радника британського міністра в Белграді Рональда Кемпбелла, що з метою виграти час буде відновлено контакти з офіційними Берліном та Римом. Тим часом, поки Д. Сімовіч вів переговори із Р. Кемпбеллом та радником радянського посольства в Югославії Віктором Лебедевим, М. Нінчіч мав зустріч із німецьким послом у Белграді Віктором фон Хеереном. Він намагався переконати німецького дипломата, що переворот був внутрішньою справою та спрямований лише проти князя Павла і його уряду. М. Нінчіч наголошував, що жодних змін у політиці Югославії щодо відносин із країнами Осі та Німеччиною, зокрема, не відбудеться¹¹.

Такі зусилля М. Нінчіча частково виявилися успішними. 2 квітня 1941 р. посол США в СРСР Лоуренс Штейнгардт повідомив, що згідно із британськими джерелами протягом останніх трьох днів італійці зробили в Берліні кілька дипломатичних спроб для припинення підготовки до нападу на Югославію. Їхня поведінка була аргументована тим, що атака могла наразити на небезпеку їхні позиції в Албанії та Трієсті. На відміну від Німеччини, італійці, швидше за все через їхню військову слабкість на Балканах та щораз більшу залежність від Німеччини, не були так спантелечені та роздратовані переворотом, як німці.

Продовжуючи свою політику примирення з Німеччиною, М. Нінчіч повідомив радника німецького посольства в Белграді Герхарда Фейна, що він хотів би вести переговори безпосередньо з Берліном. Очевидно, югославський міністр бажав отримати запрошення відвідати столицю Німеччини. Проте жодної відповіді на цей запит не було. За таких умов він відправив свого брата доставити повідомлення Г. Фейну. У ньому зазначалося, що М. Нінчіч все ще сподівається на переговори з Берліном. Через деякий час було надіслане ще одне повідомлення, у якому містилася пропозиція, викладена у восьми пунктах¹². Проте політична доля Югославії вже була вирішена.

Югославські політики також пробували розіграти відповідну карту з СРСР. Проте угода була укладена лише за кілька годин до німецького нападу і не мала жодного значення у цій ситуації. 6 квітня, після залишення столиці, М. Нінчіч телеграфував з Ужці до турецького посольства з метою досягти згоди з його урядом про спільні дії проти нацистської Німеччини. 11 квітня, коли організований опір уже припинився, югославський уряд зустрівся в с. Пале біля Сараєво. Там М. Нінчіч повідомив, що він відправив запит про допомогу до Ф. Рузвельта та Й. Сталіна. 14 квітня 1941 р. міністр разом із королем Петром II та його найближчим оточенням емігрував. Протягом всього часу переїздив він був політично неактивним. Згодом, перебуваючи в Палестині, міністр погодився, що югославський уряд, проводячи власну закордонну політику, має здійснювати її відповідно до концепцій англо-американських та російських союзників. 21 червня 1941 р. М. Нінчіч прибув до Лондона разом із королем Петром II та прем'єр-міністром Д. Сімовічем¹³.

30 вересня, незабаром після прибуття грецького уряду до Лондона, югославські політики ініціювали переговори щодо угоди про повоєнну балканську унію. 27 листопада проект був представлений для схвалення, проте затримка в його підписанні була спричинена труднощами з обох сторін¹⁴. Перш за все вони з'явилися через різне ставлення до Болгарії. Сербські аграрії мали близькі зв'язки з опозиційними болгарськими аграріями та продовжували підтримувати дружні контакти з ними на Близькому Сході¹⁵.

Грецький уряд, дізнавшись про переговори сербо-болгарських політиків, почав бойкотувати угоду, наголошуючи, що під час війни югославський уряд є єдиним потенційним партнером Греції. Щобільше, греки мали власні відмінні погляди на пропозиції М. Нінчіча. Останній вважав, що краще не втручатися у вже існуючі кордони на Балканах, зокрема мова йшла про Албанію, яку югослави хотіли приєднати до унії як повноцінного партнера. Жодні територіальні претензії Греції, на думку югославського міністра, не мали стосуватися цієї країни.

Також продовжувало залишатися відкритим питання про кордон між Югославією та Грецією. За таких умов, не повідомляючи югославських представників, грецький прем'єр-міністр Еммануїл Цудерос повідомив Е. Ідену про необхідність британського посередництва в переговорах. В останні дні 1941 р. М. Нінчіч інформував Форін-офіс про задовільні підсумки його переговорів із греками. Залишалося повідомити про пропонувану угоду американський, радянський та турецький уряди, а також вирішити останню перешкоду – кризу в югославському уряді, яка розгорнулася навколо постаті Д. Сімовіча¹⁶. Угода була підписана 15 січня 1942 р. новим прем'єр-міністром Слободаном Йовановічем та М. Нінчічем від імені Югославії, а також Е. Цудеросом, який поєднував посади прем'єра і міністра закордонних справ, та його заступником від імені Греції у Форін-офісі в присутності Е. Ідена¹⁷. Укладення югославсько-грецької угоди стало найбільшим досягненням М. Нінчіча під час перебування у Лондоні.

Водночас внутрішньоурядові чвари не припинялися. На кінець 1941 р. ситуація виявилася особливо напруженою. Опозиційних до Д. Сімовіча політиків ставало все більше. 30 грудня 1941 р. М. Нінчіч у зверненні до заступника міністра закордонних справ Великої Британії Орме Сарджента наголосив на неминучості кризи в югославському уряді і висловив надію, що британський уряд не втручатиметься у вибір югославського прем'єр-міністра. Через десять днів С. Йовановіч, Юрай Крневіч та Міхо Крек, які представляли три етнічні групи в уряді (сербів, хорватів і словенців) повідомили надзвичайного посла та повноважного міністра Великої Британії в Югославії Джорджа Рендела, що вони попросили короля звільнити Д. Сімовіча. Оскільки уряд одностайно вирішив, що не в змозі працювати з Д. Сімовічем, він був звільнений з посади¹⁸.

М. Нінчіч виявився одним із тих, хто найнаполегливіше висловлював загальне невдоволення політикою югославського прем'єра. Згодом це стало одним із перших пунктів у довгому списку обвинувачень міністра британськими політиками. Форін-офіс підозрював, що звинувачення проти Д. Сімовіча були результатом інтриг Д. Нінчіча. При цьому, Д. Сімовіч вдавався до прямих наклепів, звинувачуючи своїх головних опонентів, радикала М. Нінчіча та демократа М. Грола, у підтриманні контактів з окупантами¹⁹.

У 1942 р. югославський королівський уряд вважав себе, з огляду на зв'язки, що існували між Югославією та Чехословащиною, посередником у відносинах країн Центральної Європи та Балкан. 19 січня 1942 р. чехословацький прем'єр в еміграції Едвард Бенеш запросив короля Петра II разом із С. Йовановічем та М. Нінчічем на ланч у готель Дорхестер. Тоді вони обговорювали майбутнє обох країн та взаємовідносини між ними²⁰. Однак ці переговори спричинили значне обурення серед грецьких політиків. 25 листопада 1942 р. С. Йовановіч, М. Нінчіч і Е. Цудерос мали ще одну зустріч. На ній домовилися не розширювати угоду до завершення війни, концентруватися на посиленні греко-югославського ядра унії та не продовжувати жодних переговорів із країнами, що межують із СРСР, поки остаточно не будуть врегульовані їх територіальні та політичні розходження з офіційною Москвою²¹.

Однією з першочергових цілей М. Нінчіча було налагодження близьких відносин з Великою Трійкою. Королівський югославський уряд інвестував багато енергії у ці зусилля, і на початках вони були успішними. М. Нінчіч супроводжував короля Петра II під час його візитів до США та Канади у червні – липні 1942 р. Це стало хорошою рекламою для діяльності югославських політиків, але практичних дій американська влада не робила²².

Цей візит був цікавим і з огляду на зустріч М. Нінчіча та італійського дипломата, антифашистського політика графа Карла Сфорци²³. Обидва до певної міри поділяли погляди щодо післявоєнного устрою Європи, зокрема в питанні ролі Італії та відновлення незалежної Албанії в її довоєнних кордонах. Такі відносини між М. Нінчічем та К. Сфорціо викликали занепокоєння в уряді з боку хорватів та словенців. Хорват Юрай Крневіч заявив, що навіть факт зустрічі з К. Сфорціо – це зрада, “продаж хорватів італійцям від імені сербів”. Віце-прем’єр словенець Міха Крек наголосив, що М. Нінчіч показав “брак зацікавленості в словенських територіальних вимогах” та наполягав, щоб міністр закордонних справ чітко презентував свою політику від імені югославського уряду. Один із міністрів, серб Сава Косановіч, який проживав у США, у публічних та приватних розмовах зі К. Сфорціо звинувачував його у спекулюванні сербо-хорватськими суперечностями²⁴.

Американський візит короля Петра II збігся в часі з поїздкою В. Черчилля до Вашингтона. Імпровізована югославсько-американсько-британська зустріч на вищому рівні відбулася в Білому домі 24 червня. Попередньо відносини короля Петра II та В. Черчилля були дещо напруженими через повідомлення, яке югославський король отримав від британського прем’єра в 1941 р. У ньому В. Черчилль запитував, яким чином король та уряд хочуть допомоги, якщо вони залишають країну і не чинять опору Німеччині²⁵. Під час зустрічі у Вашингтоні британський прем’єр-міністр, висловлюючи своє розчарування у підтримці еміграційних урядів, відповів Петру II: “Ви починаєте втомлювати ваших друзів”²⁶. 30 червня М. Нінчіч зустрівся з помічником держсекретаря Адольфом Берлом. За словами міністра, король сподівався бачити США очільником післявоєнної європейської політики. А. Берл тоді у своїх записках помітив, що югославський король і М. Нінчіч вважали В. Черчилля політиком без загального бачення ситуації в регіоні²⁷.

Югославсько-американська зустріч закінчилася підписанням 24 липня 1942 р. у Вашингтоні закону про ленд-ліз: свої підписи поставили державний секретар США Корделл Голл і М. Нінчіч²⁸.

У другій половині 1942 р. стало зрозумілим, що відставка М. Нінчіча лише справа часу. До причин його відставки додався цілий список “негативних” якостей та дій, на думку американського та британського політикуму. Досить важливе місце серед них займали пан-сербські погляди М. Нінчіча. Ентоні Біддл у своїй доповіді держсекретарю США від 19 жовтня 1942 р. характеризував М. Нінчіча як пан-серба, який не може звільнитися від своєї мрії про повоєнну Велику Сербію. Також він наголошував, що у вирішальний момент сербський міністр буде проти, щоб уряд узяв на себе будь-яку форму післявоєнної програми, що передбачатиме федерацію або не надаватиме сербам переваги у силі²⁹. До пан-сербських поглядів належала і значна підтримка, яку М. Нінчіч надавав четницькому руху Д. Михайловича.

Атмосфера між югославським та британським урядами ще більше погіршувалася через вороже ставлення британських кіл безпеки до югославського міністра закордонних справ, що, зрештою, призвело до його звільнення в січні 1943 р. У той час як Е. Іден

заперечував будь-який зв'язок британського уряду з відставкою М. Нінчіча, король Петро II та прем'єр С. Йовановіч заявляли, що офіційний Лондон вважав М. Нінчіча персоною нон грата. 5 листопада 1942 р. Дуглас Говард, голова південного відділення Форін-офісу, написав у протоколі: “Наші власні служби безпеки тиснули на нас деякий час, щоб позбутися М. Нічіча через його попередні пронімецькі симпатії та через його сьогоднішнє безкорисне та обструктивне ставлення”³⁰.

Домагаючись відставки М. Нінчіча, британські політики сподівалися на зміну політичного курсу югославського уряду. Ще 29 грудня 1942 р. лондонська газета “Daily Worker” писала, що відставка М. Нінчіча не обов'язково означатиме серйозно новий підхід до військової проблеми, яка існує через протистояння між Д. Михайловичем і Й. Броз Тіто³¹.

М. Нінчіч, на відміну від лідерів інших урядів у вигнанні, був проти могутнього впливу Великої Британії в післявоєнній Європі. Він також не сприймав ідеї “поляризації Європи”, у якій кожна країна повинна вибирати між Великою Британією та СРСР, і таким чином стати інструментом політики. Тому він вважав життєво необхідним створення Європи, сконцентрованої навколо Франції, що відроджується. По суті, це означало виключення Великої Британії з континенту³². Він виділяв три позиції у франко-югославських відносинах та у ролі Франції на загал:

1. Франція має відігравати істотну роль. Відносини між англо-американцями та Радянським Союзом будуть складними, і Франція не одержить свого місця серед Великої Трійки.

2. У своїй ролі зв'язкового між Сходом і Заходом Франція має природних союзників. Ними є Югославія і Чехословаччина, та можливо також Італія, якщо остання зможе повністю відновитися після фашизму.

3. Без цієї політики, Югославія буде змушена вибирати між Росією та Англією і, незважаючи на вибір, стане інструментом тієї сили, яку вибере³³.

Хоча такі його погляди імпонували французьким і викликали симпатії серед деяких британських політиків, на загал вони стали ще однією причиною у його дискредитації.

На кінець 1942 р. опозиція проти М. Нінчіча сформувалася як зовні, так і в самому югославському еміграційному уряді. Це було результатом міцної підтримки, яку М. Нінчіч надавав Д. Михайловичу, його контактів зі К. Сфорцою, та репутації прихильника налагодження відносин з Італією³⁴. М. Нінчіч отримав відставку 2 січня 1943 р. Його посаду перебрав прем'єр-міністр С. Йовановіч. М. Нінчіч залишався у Лондоні до кінця війни, після чого переїхав до Швейцарії.

У Белградському процесі 15 червня – 10 липня 1946 р. він разом із С. Йовановічем, Божідаром Пурічем, Петаром Жівковічем, Радое Кнезевічем, Жіваном Кнезевічем і Константіном Фотічем був звинувачений у веденні політики підтримки окупантів та придушенні національно-визвольного повстання в країні. Також вони були звинувачені у наданні допомоги Д. Михайловичу, встановленні контактів з Міланом Недічем та іншими колаборантами, допомозі Д. Михайловичу та його четникам у боротьбі проти Народно-визвольної армії Й. Броз Тіто³⁵. З таких причин М. Нінчіч був заочно засуджений до 8 років важкої праці з втратою на 5 років політичних і громадянських прав і конфіскацією всієї наявної власності³⁶.

Після закінчення Другої світової війни М. Нінчіч написав спогади про європейську, сербську і югославську політику. У розділі про трагедію Д. Михайловича пролив нове

світло на роль В. Черчилля у югославських справах та на ту вирішальну роль, яку відіграли британські офіцери. Помер М. Нінчіч 23 грудня 1949 р. у Лозанні.

Запит про реабілітацію подали його нащадки. Це був перший із п'яти запитів, які 17 жовтня 2006 р. розглядав белградський окружний суд³⁷. Того ж року сербський міністр був виправданий.

М. Нінчіч відіграв значну роль у югославській політиці під час Другої світової війни. Він підтримував четницький рух Д. Михайловича, уклав югославсько-грецьку угоду, намагався налагодити відносини з країнами Центральної Європи, розглядаючи Францію як повоєнний об'єднавчий центр. Через низку факторів його діяльність викликала хвилю критики серед американських і британських політиків. З-поміж факторів, які призвели до відставки, стали: пан-сербські погляди, довоєнні пронимецькі симпатії, проіталійські симпатії. Йому були притаманні погляди, які суперечили та імпонували тодішнім політичним діячам. Врешті, внутрішня позиція та зовнішня політика М. Нінчіча призвели до його відставки.

¹ Pavlowitch S. Momčilo Ninčić and the European Policy of the Yugoslav Government on Exile, 1941 – 1943:I // *The Slavonic and East European Review*. – Vol. 62. – 1984 – № 3. – P. 400-420; Pavlowitch S. Momčilo Ninčić and the European Policy of the Yugoslav Government on Exile, 1941 – 1943:II // *The Slavonic and East European Review*. – Vol. 62. – 1984. – № 4 – P. 531-551.

² Yapou E. *Governments in Exile. 1939 – 1945. Leadership from London and Resistance at Home*. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://governmentsinexile.com/yapou-contents.html>

³ Tasovac I. *American foreign policy and Yugoslavia. 1939 – 1941*. – Texas, 1999. – 268 p.

⁴ *Foreign Relations of the United States. Diplomatic Papers. 1941*. – V. II: Europe. – Washington, 1959. – 1011 p.; *Foreign Relations of the United States. Diplomatic Papers. 1942*. – V. III: Europe. – Washington, 1961. – 869 p.; *Foreign Relations of the United States. Diplomatic Papers. 1943*. – V. II: Europe. – Washington, 1964. – 1069 p.; *Foreign Relations of the United States. The Conferences at Washington, 1941 – 1942, and Casablanca, 1943*. – Washington, 1968. – 989 p.

⁵ *The Trial of Dragoljub Draza Mihailovic: Stenographic record and documents from the trial of Dragoljub Draza Mihailovic*. – Belgrade, 1946. – 574 p.

⁶ У 1905 р. Велика школа реорганізована у Белградський університет.

⁷ Veljković D. *Posle šest decenija – istina*. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.293.html:191162-Posle-sest-decenija---istina>

⁸ Pavlowitch S. Momčilo Ninčić and the European Policy of the Yugoslav Government on Exile, 1941–1943:I... – P. 402-403.

⁹ Tasovac I. *American foreign policy and Yugoslavia. 1939 – 1941...* – P. 132; Hehn P. *A Low, Dishonest Decade: The Great Powers, Eastern Europe and the Origins of World War II, 1930 – 1941*. – New York-London, 2002. – P. 385.

¹⁰ Pavlowitch S. Momčilo Ninčić and the European Policy of the Yugoslav Government on Exile, 1941 – 1943:I... – P. 403.

¹¹ Tasovac I. *American foreign policy and Yugoslavia. 1939 – 1941...* – P. 133.

¹² *Ibid.* – P. 134.

¹³ Pavlowitch S. Momčilo Ninčić and the European Policy of the Yugoslav Government on Exile, 1941–1943:I... – P. 403-404.

¹⁴ *Ibid.* – P. 405.

¹⁵ Ibid. – P. 406.

¹⁶ Ibid. – P. 407-408.

¹⁷ Ibid. – P. 408.

¹⁸ Yapou E. Governments in Exile. 1939 – 1945. Leadership from London and Resistance at Home. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://governmentsinexile.com/yapou-contents.html>

¹⁹ Pavlowitch S. Momčilo Ninčić and the European Policy of the Yugoslav Government on Exile, 1941–1943:II... – P. 539.

²⁰ Pavlowitch S. Momčilo Ninčić and the European Policy of the Yugoslav Government on Exile, 1941–1943:I... – P. 409-410.

²¹ Ibid. – P. 411.

²² Pavlowitch S. Momčilo Ninčić and the European Policy of the Yugoslav Government on Exile, 1941–1943:II... – P. 531.

²³ Ibid. – P. 531.

²⁴ Ibid. – P. 535-536.

²⁵ DeWaters K. The World War II Conferences in Washington, D.C. and Quebec City: Franklin D.Roosevelt and Winston Churchill. – Arlington, 2008. – P. 65.

²⁶ Foreign Relations of the United States. The Conferences at Washington, 1941 – 1942, and Casablanca, 1943. – P. 445.

²⁷ Ibid. – P. 445.

²⁸ Đuretić V. Vlada na bespuću: Internacionalizacija Jugoslovenskih Protivrječnosti. 1941 – 1944. – Beograd, 1982. – P. 80.

²⁹ Foreign Relations of the United States. Diplomatic Papers. 1942. – V. III: Europe. – P. 828.

³⁰ Yapou E. Governments in Exile. 1939 – 1945. Leadership from London and Resistance at Home. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://governmentsinexile.com/yapou-contents.html>

³¹ Foreign Relations of the United States. Diplomatic Papers. 1943. – V. II: Europe. – P. 970.

³² Yapou E. Governments in Exile. 1939 – 1945. Leadership from London and Resistance at Home. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://governmentsinexile.com/yapou-contents.html>

³³ Pavlowitch S. Momčilo Ninčić and the European Policy of the Yugoslav Government on Exile, 1941 – 1943:II... – P. 546.

³⁴ Ibid. – P. 540.

³⁵ The Trial of Dragoljub Draza Mihailovic: Stenographic record and documents from the trial of Dragoljub Draza Mihailovic. – P. 528-529.

³⁶ Ibid. – P. 540.

³⁷ Свјјіі V.Z. Rehabilitovan Момчило Нинчиј. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.blic.rs/stara_arhiva/hronika/125141/Rehabilitovan-Momcilo-Nincic

Марта Яремко.

Політична діяльність Момчіла Нінчіча: 1941 – 1943.

У статті проаналізовано роль міністра закордонних справ Югославії Момчіла Нінчіча у формуванні відносин між союзницькими країнами і югославським еміграційним урядом під час Другої світової війни. Розглянуто угоду, підписану між Югославією та Грецією у 1942 р. та роль М. Нінчіча у цих переговорах. Проаналізовано концепцію

міністра щодо Франції як третьої сили у повоєнній Європі. Досліджено причини його відставки 2 січня 1943 р.

Marta Yaremko.

Momčilo Ninčić'politics: 1941 – 1943.

The article analyzes the role of Yugoslavian Minister of External Affairs Momčilo Ninčić in forming relations between Allied countries and Yugoslavian government-in-exile during Second World War. The attention is paid to the agreement signed between Yugoslavia and Greece in 1942 and the role of M.Ninčić in these negotiations. The Minister concept concerning France as a third force in the post-war Europe is outlined. The major reasons of his resignation on January 2, 1943 are investigated.